

IPUIN HARRIGARRIAK

Salvador Comellesen egokitzapena

ATE IREKIA

H. H. MUNRO (SAKI)

Framton Nuttel jauna krisialdi nerbiosoa jasaten ari zen
eta egun batzuk mendialdean igarotzea erabaki zuen,
leku lasai batean,
bere arreba denboraldi batez bizi izandako lekuan.

—Iristen zarenean, bizilagunak agurtu
—gomendatu zion bere arrebak—.
Ez baduzu hori egiten, badakit zer gertatuko zaizun:
etxean giltzapetuta geratuko zara, ez duzu inorekin hitz egingo
eta zure nerbioek okerrera egingo dute.
Gutun pare bat idatziko ditut
zu ezagutzen dudan jendeari aurkezteko.
Batzuk oso atseginak ziren.

Framton jaunak kasu egin zion
eta iritsi zenean, bere arrebak gomendatutako pertsona bati
gutuna ematera joan zen: Sappleton anderea.
Bere arrebak hitz egin zion
jende atsegin horietako bat izatea espero zuen.

Etxera iritsi zenean,
15 bat urteko neska gazte batek harrera egin zion.

—Nire izeba segituan jaitsiko da, Nuttel jauna
—esan zion neskak bere buruarengan
segurtasun osoa zuela ematen zuen ahotsarekin—.
Bien bitartean, nik neuk kasu egingo dizut.

Framton Nuttel jaunak neskatila hari
zer esan ziezaiokeen pentsatu zuen.
Berarekin eta bere izebarekin ondo geratu nahi zuen.

Hori bai, dagoeneko ez zuen hain garbi,
ezezagunei bisita hariak
bere nerbioei onura handia egiten ziotenik.

—Ezagutzen al duzu norbait hemen?
—galdetu zion neskatilak, denbora luze bat
hitz egin gabe egon zirela iruditu zitzaionean.

—Ez dut inor ezagutzen —aitortu zuen Framton jaunak—.
Nire arreba duela lau urte apaizetxean bizitzen egon zen
eta hainbat ongietorri gutun idatzi dizkit
jendea ezagutu ahal izateko.

Eta ondoren esan zuen, bere burua zuritzeko:

—Horregatik etorri naiz zure izeba agurtzera.

—Orduan, ez dakizu ezer nire izebari buruz?
—galdetu zion neska ausartak.

—Bere izena eta helbidea bakarrik dakizkit
—esan zuen Framton jaunak.

Hain zuzen ere, Framton jauna pentsatzen ari zen
Sappleton anderea, neskatilaren izeba,
ezkonduta edota alarguna izango zen.
Ez zekien zergatik, baina egongela hark
gizon baten presentzia erakusten zuela iruditzen zitzaion.
Baina orduan ilobak esaten zuela entzun zuen:

—Nire izebaren zorigaitza gaur duela hiru urte gertatu zen.
Horregatik zure arrebak ez zuen ezer jakingo.

—Ze zorigaitz? —galdetu zuen segituan Framton jaunak.

Oso zaila zen hura bezalako leku lasai batean
zorigaitzen bat gertatu zela pentsatzea.

Orduan, ilobak lorategira zeraman
kristalezko ate bat adierazi zuen.

—Atea zergatik daukagun irekita
jakin nahiko duzu, ezta?
Dagoeneko urrian bagaude
eta iluntzean freskatu badezake.

—Tira... —esan zuen Framton jaunak—
udazken honetan eguraldi ona egiten ari da.
Zer esan nahi duzu, ordea?
Ate honek zorigaitzarekin zerikusia dauka?

Orduan, neskak istorio hau azaldu zion:

—Duela hiru urte, egun batean, nire izebaren senarra eta bere bi anaia txikiak ate honetatik irten ziren ehizatzaera joateko. Ez ziren inoiz itzuli. Ehizatzen zuten tokira joateko, zelai bat gurutzatzen ari zirela aintzira batera erori eta ito egin ziren. Uda zen. Uda oso hezea izan zen, eta beste urteetan seguruak eta lehortuta egon ohi ziren lekuak arriskutsu bihurtu ziren eta bertan eroriz gero, hondoratu egin zintezke. Ez zituzten beraien gorpuak aurkitu.

Neskak orain ez zuen hasierako segurtasun berarekin hitz egiten, zalantzan zegoela zirudien. Eta jarraitu zuen:

—Nire izeba gaixoak oraindik egun batean itzuliko direla pentsatzen du. Egunen batean atetik sartzen ikusiko dituela uste du, beti bezala: beraien txakurrarekin, spaniel arrazako txakur marroi bat. Hau ere desagertu egin zen. Arrazoi honengatik uzten dugu atea irekita gauero.

»Izeba gaixoa, zenbat alditan gogoratu ote didan
alde egin zuten eguna:
bere senarrak kapusai¹ zuri bat zeraman,
eta anaia txikia, Ronnie, kanta ezagun bat kantatzen ari zen:
«Bazen ehiztari bat, basoan zehar zihoana...».
Beti kanta bera kantatzen zuen,
nire izeba nazkatuta zegoen eta oso urduri jartzen zen.

Neskak dardarti gaineratu zuen:

—Badakizu? Gaur bezalako iluntze lasaietan,
sentsazio beldurgarri bat edukitzen dut
eta hiru ehiztariak
ate horretatik sartuko direla pentsatzen dut...

Une horretan, izeba egongelan sartu zen
eta hori, Framton jaunarentzat, sekulako atsedena izan zen.
Andreak barkamena eskatu zion itxaronaldiagatik.

—Espero dut Verak itxaronaldia arindu izana —esan zion.

—Bai, oso gustura egon naiz —erantzun zion berak.

---

1. Euritako jantzia.

—Espero dut atea irekita edukitzea ez axola izatea
—esan zuen Sappleton andereak kementsu—.
Nire senarra eta bere bi anaiak ehizatza irten dira
eta bueltatzean ate honetatik sartzen dira.
Oilagorrak² ehizatza joan dira urtegi ingurura
eta dagoeneko alfonbrak lokatzez zikintzearen beldur naiz...
Ai ene, gizon guztiak berdinak dira.

Anderea ehizari buruz hitz egiten hasi zen,
zeuden txori gutxiei buruz,
eta urte horretan ahatearen ehiza
nolakoa izango zenari buruz.

Framton jauna elkarrizketaren haria jarraitzen ahalegindu zen,
baina ez zuen lortzen
eta lau hitz lauso esatea bakarrik lortu zuen.
Izebak ez ziola kasu handirik egiten
eta lorategiko ateari begira zegoela bakarrik iruditu zitzaion.
Zorte txarrekoa zen zehazki
zorigaitzaren urteurrenaren egunean bisitatza joan izana.

Framton jauna orduan bere arazoez hitz egiten hasi zen...
mundu guztiari bere arazoak, gaixotasunak
eta jarraitu behar zuen erregimena
axola beharko balitzaie bezala.

---

2. Gaztaina-koloreko eta moko luzeko txoria. Ehiztariantzat oso preziatua da bere haragiaren kalitateagatik.

—Medikuek atseden hartu beharra daukadala esaten didate,
inongo urduritasunik ez edukitzeko —esan zuen—
eta ariketa fisiko handia ez egiteko.
Jarraitu beharra daukadan erregimenari buruz, ordea,
bakoitzak gauza ezberdin bat esaten du.

—A bai? —esan zuen Sappleton andreak,
aharrausia eusten saiatzen zen bitartean.

Baina, bat batean, anderea suspertu egin zen.
Zerbaiten zain zegoela zirudien,
baina ez zen Framton jaunaren azalpenei arreta jartzen ari.

—Begira, hemen daude —oihu egin zuen une horretan—.
Tearen ordurako iritsi dira,
botak lokatzez josita dituztela.

Hori entzun zuenean,
Framton jaunak hotzikara bat sentitu zuen
eta ilobarengana biratu zen,
egoera ulertu zuela esan nahian.
Baina, orduan, iloba ere zeharo ikaratuta
aterantz begira zegoela konturatu zen.
Framton jauna harrিতuta geratu zen
eta aterantz begiratu zuen.
Ikusi zuenak, zeharo beldurtuta utzi zuen.

Gauerdiko argiarekin,
lorategitik zetozen hiru irudi ikusi zituen:
hiru gizonezko ziren
eta bakoitzak arma bat zeraman besazpian.
Batek kapusai zuri bat zeraman sorbalden gainean.
Beraiekin batera nekatuta zirudien
txakur spaniel marroi bat zegoen.
Hasieran, ez zen ezer entzuten,
baina halako batean, ilunantzetik,
ahots kantari bat entzun zuten:
«Bazen ehiztari bat, basoan zehar zihoana».

Framton jauna segituan altxatu zen
eta bere makulua eta kapela hartzera joan zen;
egongela korrika zeharkatu zuen,
baita lorategiko legarrez egindako bidea
eta kalera eramaten zuen atea ere.

Etxearen aurretik pasatzen ari zen txirrindulari bat
bartzertu behar izan zen Framton jaunarekin talka ez egiteko.

Bien bitartean, hiru gizonezkoak egongelan sartu ziren.
Eta kapusai zuria zeramanak honakoa esan zion
Sappleton andereari:

—Hemen gaude, maitea.

Nahiko zikinak gaude, baina lokatza lehorra dago.

Aizu, zein zen iritsi garenean korrika alde egin duen gizona?

—Gizon oso arraro bat, Nuttel jauna
—esan zuen Sappleton andreak—.
Soilik bere gaixotasunari buruz hitz egiten zuen.
Eta gero, ikusi duzu: bat-batean alde egin du
zuek iritsi orduko. Agurtu ere egin gabe.
Mamu bat ikusi duela zirudien.

—Baliteke txakurrarengatik izana
—esan zuen ilobak, lasai—.
Izebaren zain geunden bitartean,
Nuttel jaunak txakurrek beldurra ematen diotela kontatu dit.
Izan ere, Indiako hilerri bat ikusten ari zen bitartean,
bi txakurrek eraso egin zioten.
Eta egin berri zegoen hilobi zulo batean
babestu behar izan zen.
Gau guztia bertan igaro zuen,
txakurrak ahotik lerdea bota eta marmar eginez
hilobiaren inguruan bueltaka zebiltzan bitartean.
Edonor bere onetik atera zezakeen...

Neskatila hark istorio berri bat
asma zezakeen edozein unetan.